

REDACȚIA

Deak Ferencz-urca nrul 20

ABONAMENTUL

Pe un an .. 20 cor.
Pe jumătate an .. 10 "
Pe 1 lună .. 2 "N-rii de Duminecă pe an 4
coroane.Pentru România și America
10 coroane.Pentru România și străinătate
în scris de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

„Panslavii“.

(*) De câteva zile presa maghiară se alarmează iară: ci-că primejdioșii »panslavi« iar — agitâ! Dacă un preot slovac zice că în școală și biserică trebuie să i-se vorbească Slovacului slovăcește, ori că alegătorii slovaci trebuie să aleagă deputați slovaci, asta după codul constituțional maghiar însemnează — agitare.

Tot agitare este și când vre-un fruntaș slovac denunță ori protestează împotriva abuzurilor ce săvârșesc cei din administrația comunală ori comitatensă.

Și e atât de pornită presa ungurească împotriva acestor — agitatori (cari altfel sunt cei mai pacinici și mai iubitori de lege cetățeni), încât orice interprinde guvernul împotriva lor, ea aprobă. De pildă: preotul Hlinka a fost pus în arest preventiv pentru agitație, *lucru neobicit până acum.*

Nu s'a găsit însă un singur ziar unguresc care să-i ia apărarea, ori cel puțin să-și exprime nedumerirea că se dă o astfel de interpretare legii, care arest preventiv prevede numai pentru criminali ordinari. Tot așa, nu s'a indignat nici un ziar în fața ciudatei motivări a tribunalului din Rózsahegy, al cărui senat de punere sub acuză a aprobat arestarea preventivă a preotului Hlinka pentru cuvânt că »poporul este agitat« și preotul fiind liber, s'ar primejdui siguranța personală și a averii.

Avem însă un alt caz, de *caracter social*, în care presa maghiară ține parte celor cu dușmănie față de »panslavi«.

La 25 Iunie s'a ținut adică o conferență preoțească în Galantha. În loc de a se fi ocupat însă de cele religioase-morale, preoții și capelanii catolici »patrioți« au făcut *politică*, acuzând pe colegii lor cari vor să rămână ceea-ce i-a făcut Dumnezeu, adică Slovaci. S'a ținut un adevărat rechisitor împotriva »panslaviilor« agitatori și la propunerea preotului neaș-maghiar (?) Löstresz Ede, și după ce au vorbit alți neași-maghiari (ori mai bine neo-maghiari sau renegați) ca Pollacsek Ernő și Gramantik, au decis unanim să boicoteze pe »preoții panslavi cari și-au uitat cu desăvârșire de misiunea lor« și sunt »dușmani perversi ai patriei«... Totd'odată printr'o adresă roagă pe primatele Vaszari ca pe »acești indivizi periculoși să-i lipsească de darul preoției«...

Va să zică cei chemați a propovădui dragostea, iertarea și a fi mângăitori ai celor căzuți victime, se năpustesc cu furie împotriva celor luați la țință de stăpânirea politică.

Și presa maghiară laudă pe acești preoți deveniți agenți de politică șovinistă detestabilă, nu se găsește un singur ziar care să le spună acestor preoți că s'au abătut dela percepțele evanghelice și s'au înjugat la carul nefast al politiceii meschine pe care acum au introdus-o și în — biserică.

Tot așa: suntem siguri că Vaszary, șovinist încarnat și el, va lauda pe acești »patrioți« și va continua să prigonească pe Slovaci cari ajungând preoți, nu înțeleg că prin aceasta sunt datori să abandoneze neamul lor.

După cum se vede, pentru Slovaci este o curată nenorocire că au ajuns catolici, căci conducătorii lor firești se sbat sub ierarchia celei mai desfrânate politici șoviniste.

Terorismul acesta în contra preoților slovaci este o rușine a secolului, este o pată în viața publică a patriei noastre. Dragostea pentru neam a preoților slovaci este fâcșată adică de șoviniști drept panslavism, după cum de altfel și noi Români suferim-am îndestul pentru că iubindu-ne neamul, ni-am făcut vinovați de păcatul — daco-românismului!

Azi mâne abia vom mai ști deosebii ce nu e politică în țara asta?

Regina României decorată. Printr'un raport adresat M. Sale de dl prim-ministru al României G. Gr. Cantacuzino se cere ca regele să încuviințeze ca, drept semn pentru grațioasele îngrijiri date celor răniți în războiul dela 1877—78, M. Sa regina să poarte medalia instituită cu prilejul jubileului de 40 domnie a regelui Carol.

Monitorul publică și decretul prin care se dă urmare rugării dlui prim-ministru, rugare care desigur este în sufletul tuturor Românilor.

Governatorul Fiumei, tinerul conte pe care l-au pungășit ziaristii din Budapesta, este tratat în »Az Ujság« după cum urmează:

«Contele Nákó Sándor, guvernatorul instalat al Fiumei și escrocat de presa independistă, ca întâia compunere s'a adresat telegrafic lui Kossuth Ferencz. Conform telegramei, ca politică de urmat el a ales politica înțeleaptă și prudentă alui Kossuth.

«Ne bucurăm mult, pentru că, în fine, s'a găsit un om cuminte dela care putem afla care este politica lui Kossuth? Pentru că în calitate de șef al independiștilor Kossuth este războinic, ca șef al coaliției se mulțumește cu toate, ca ministru aici acasă se declară cu îngâmfare și neprecuțat, în Viena însă potolește leii și e nețed ca însuși parchetul pe care nu alunecă».

După cum vedem, »Az Ujság« scrie despre Nákó pentru a putea lovi în — Kossuth.

Se dau pe brazdă. Inregistrând ce docili sunt la Viena leii din — Budapesta, »Az Ujság« dela 30 Iunie scrie:

«Învăță domnii, învăță, numai să fie domn cel ce-i învăță. Iar regele e cel mai mare domn. De când în buna-i dispoziție li-a tras domnilor un frecuș, așa au grăbit cu afacerile externe (în delegațiuni), în cât cu burțile lor aproape au frecat pământul. Iar ieri, când voturile s'au împărțit chiar în două asupra chestiei ca proiectul de buget să se împartă delegaților cu 8 zile mai iute, președintele, năpraznicul Barabás Béla s'a dat cu votul său pe partea ministrului de externe. Ob-

servând asemenea efect, cum să nu căutăm să să valoreze influența Sa?!

Numai dacă ar reuși M. Sa să-i influențeze și în cele interne!

Proiectul de răspuns la adresa M. Sale al partidului naționalmaghiar — după cum se scrie în presa maghiară (e ciudat că onoratul club al naționalmaghiar presei naționale nu comunică nimic și s'ar primit proiectul cu modificări. Cu să știe și publicul român și mai ales să fie liniștit, căci circulă multe știri cum dorii să știm care proiect s'a primit: cel în rat de Polya, modificat cu păreri din ai d'au Molonyi, ori s'a modificat cel compus de dl Wessonyi?!

Nou proiect de adresă. Proiectul de adresă din care am dat pe 17 Iunie, dlui Széll, marele măiestru al Formei, cum e recunoscut. Verba c'aușă că de astodată n'a reușit cu opera sa: s'ar scrie adică din Budapesta că partidul kossuthist nu e deloc mulțumit cu acest proiect și nici nu voiește să-l voteze. De aceea e vorba să facă altul — Kossuth, în acest proiect kossuthist or fi bine că n'au s'ar vorbi M. Sale nu printr'e scrieri, ci prin fără șfială.

S'o vedem și pe asta.

De altminteri marele kossuthist scrie în proiectul făcut de Széll nu s'ar amesteca pe constituționali. Se prinde și că de mult mare concurs. Licența în — la culme!

O părere dreaptă. Ziarul »Az Ujság« scrie șzava», revoltând și de astodată în perversități, seduceri și neadevăruri ce se publică prin ziaristica cărmuirii față de naționalități și toți cari nu s'ar de principiu cu ei, scrie următoarea parre dreaptă:

«În adevăr e în contradicție cu principiile noastre să ne ocupăm continuu cu minciunile, neadevărurile, ștănduțiile presei burgheze. Cu contrariul căutăm să fim buncuros de vorbă, dar în presa maghiară abea găsești un șir-două ce se aparțin acestei categorii.»

Subscriem și noi.

O faptă maritimă. A se vede ministrul Andrassy că face, dela șfială tuturor copiilor cari emigrază cu părinții lor în America, le va distribui cărți școlare, din care să învețe dragoste de neam și de patrie. Pilda aceasta a împrumutat-o dela Englezi, cari în acest mod dezvoltă alinarea în copii față de neamul și patria lor. Au-tat însă dl ministru un lucru să facă tot ca în Englitera, să dea și lucru și păine iocitorilor. Sau crede că și atât e de ajuns? Și crede, că și prin aceasta s'a căutat des-tul de maritim?

Ședința unghurească.

— Ședința plenară de Sâmbătă. —

Comisia maghiară emisă pentru examinarea afacerilor comune a ținut Sâmbătă ședința plenară sub prezidența contelui Zichy Tivadar. Comisia primește hotărârile aduse de subcomisia afacerilor militare, tot asemenea și bugetul votat.

Hotărârile se vor comunica comisiei sfatului imperial.

După terminarea acestora prezidentul declară ca comisia și-a încheiat activitatea.

Recruții. Ministrul de honvezi a trimis tuturor municipiilor o ordinațiune în urma căreia dispune că recruții cari vor fi asențați în lunile Iunie și Iulie vor intra la armă deja la prima Septembrie. Această ordinațiune se referă însă numai la cei născuți în 1882, 1883 și 1884. Cei născuți în 1885 vor fi chemați numai în Decembrie.

Pitreich dăscălit. Numărul din urmă al ziarului vienez «Fremdenblatt», organ al ministrului de externe și așa zicând al Curții, a publicat un articol de mare senzație: învinuiește adică aspru pe ministrul de război cavalier Pitreich pentru că în șirul desbaterilor din Delegațiunea prea a fost concesiv față de Unguri.

Acesta este al doilea caz în care «Fremdenblatt» supără pe Unguri. Mai zilele trecute a dăscălit rău pe Kossuth pentru că vorbise contra Austriei ca «șef de opoziție iar nu ca ministru», iar acum îl dăscălește pe Pitreich pentru că a făcut ochi dulci Ungurilor... Atunci Wekerle zisese, ca să-i împace pe Unguri, că articolul «s'a strecurat prin surprindere, fiind o schimbare în personalul redacției», ceea ce «Fremdenblatt» a desmintit însă. Acum ce pretext se va invoca pentru a domoli — leii din Budapesta?!

Presă maghiară comentează foarte viu acest articol...

Merge greu cu noua căznicie!

Îns în mare încurcătură. În ședința 30 Iunie comisia de incompatibilitate a decis, că deoarece a întârziat cu optarea, între cele trei mandate conform regulărilor amănunțite cu mandatul dela Arad, unde nu mai înainte.

În viața publică nu este însă nimeni bănueli și chiar calomni, Barabás de-

clară printr-o scrisoare că în fața vorbelor slabe, a acuzelor mai pe față mai în ascuns, să nu fie bănuelit, îndată ce termină cu afacerile în Viena, unde conduce desbaterile delegaționale, renunță la mandatul din Arad și se supune la o nouă alegere în cercul VII din Budapesta, care se va declara vacant.

Festivitățile din Chișineu.

Archiducele Iosif a reîmprospătat un vechiu obicei de instalare oficioasă în posesiune, de care lumea și uitase, căci posesorii moderni nu-l mai practizează. Posesiunea din Chișineu e de 34.000 jugăre catastrale.

În numărul de ieri am reprodus dulcele iubilări a foilor kossuthiste din Arad, că anume, Archiducele Iosif s'a făcut taman kossuthist din creștet până în tâlpi, și că arborează steagul unghuresc pe castel, pardon steag kossuthist — pentru că astăzi superlativul dela Unguri este Kossuth, căci suntem în zodia superlativelor kossuthiste întru atâta, încât și noi ne exprimăm îngrijirea de ceea ce ni-se afirmă că se petrec la curtea archiducelui. Suntem însă acum în poziția a avea diverse și autentice informațiuni, că tonul curții archiducești este tonul casei domnitoare și că pe castel fâlfăie steagul familiar alb-albastru, iar nu cel unghuresc, pardon, kossuthist, în urmare e cel puțin exagerat ceea ce scrie «Arad és Vidéke» despre metamorfozarea Habsburgului Iosif în kossuthist.

Adevărul e, că în administrația domeniului sunt aplicați Unguri atât de pronunțați încât au luptat pentru izbânda candidatului kossuthist într-o luptă electorală ce s'a dat anume pe conflictul dintre Coroană și kossuthism și atunci domeniarii au și arborat steagurile candidatului kossuthist pe casele lor separate de castel. Se pare însă, că kossuthismul e acum astfel organizat încât trecând barierele buneicuvințe, terorizează până și casa și masa archiducilor și apoi de aceștia tractează diplomatic chestia paroxismului kossuthist.

Spre a ne face idee despre chipul cum se lucrează de a prezenta archiducelui Po-

temchiniade servească, următorul caz: în seria programului era să se prezinte la omagii și antistiile comunale de pe teritoriul domeniului, și ce face protopretorul Csukay din Chișineu? Simplaminte dă ordin, că toate antistiile să fie îmbrăcate în negru. Bine înțeles în antistiile comunale numai notarii poartă haine nemțești, primarul și ceilalți umblă în portul lor țărănesc care e cojocul. Și primarii făcură așa de bine de unul până la unul declarară, că doară nu-și depun portul lor țărănesc și românesc ca să se îmbrace în dolomană străină și mai bine renunță le recepțiune. Așa s'a și întâmplat, protopretorele Csukay se duse înaintea archiducelui cu puțini antiști unguri, ce se află în comunele unghurești, iar dintre români nici chiar primarul Ioan Memetea din Chișineu nu s'a prezentat.

Ce a însemnat această Potemchiniadă dela administrația politică? Va fi voidnd poate să denunțe archiducelui, că Români sunt maghiarizați? Ori a voit să-i eschidă dinaintea feței archiducelui ca nu cumva să resufle duh românesc în jurul casei domnitoare? Ori doar' dl Csukay nu știe ce face?

Sapientii sat.

Clerul ortodox l'a condus părintele protosincl Roman Ciorogariu, și anume au mai participat în această delegație preoții: Ioan Avram din Mișca, Dimitrie Muscan din Nădab, Vincentiu Pantoș din G. Vârșand, George Ardelean din Erdeiș și Gavrilă Popluca din Chișineu. (Protop. dr. Trailescu e dus de acasă la Velischhof.)

Deputația bisericii ortodoxe, care a urmat după cea catolică, și nu după cea calvinească, precum era luată în programul publicat de foile maghiare, a fost grațios primită de către Altețele Lor archiducele Iosif și archiducesa Augusta, căci recepția s'a făcut ca pereche domnitoare. P. C. Sa părintele Ciorogariu le-a adresat următoarea întimpinare:

Alteța Voastră imperială și regală!

Biserica gr. or. română, cu prilejul instalării în domeniul a Alteței Voastre, îndrăznește a Vă întâmpina cu sentimentele de tradițională cre-

MARCEL.

— Iules Claretie. —

I.

Marcel de la etatea de 20 de ani era o capacitate binecunoscută. Fiind orfan, bunicul său îl dăduse în seminar.

El n'a avut fericierea să cunoască intimitatea de acasă. De mamă-sa nu-și aducea aminte, n'a cunoscut-o nici măcar din fotografie. Când murise bunicul său, el rămase moștenitorul întregii averi, dar deja atunci știința l-a răpit cu desăvârșire și buna lui stare materială n'a avut atâta influință asupra sufletului său, încât să nu-și aducă aminte cu durere de mângăitorul tinereții lui amărite.

— Dacă voi putea rezolvi problemele grele pentru care mă lupt, și dacă voi vedea că toată viața și toată niziunța mea e zadarnică: cu un glonț îmi voi sfârși viața — zicea adeseori prietenilor lui.

— Și de câte ori făcea autopsia cutărui cadavru se întreba:

— Unde-i sufletul?

II.

În chilia a doua din spital o fată de optsprezece ani zăcea bolnavă de tuberculoză. Mă exprim rău, când zic, că zăcea, căci nu putea; mereu se ridică dintre perinile mototolite și-și odihnea pe genunchi brațele obosite. Era o copilă blondă, frumoasă, și fața-i sănătoasă roșie,

numai atunci era palidă, când tusa vărsa sânge din plămânile ei.

Marcel, ca medic se interesă de ea, dar numai ca de un pacient! În spital orice durere, chin, lovituri de moarte, se creștează cu numeri.

Pe tablă dela patul ei erau scrise următoarele:

Raymond Marthe Eugenie Fleuriste, le Reie st. Jacques. Entrée le 4 Juillet 189... Sortie le...

— Marthe! — zice Marcel — pe a căruia mamă a chemat-o tot așa.

Se uită la copila bolnavă. Chiar dormea și Marcel simțea o adâncă compătimire față de ea.

Colegul său, Albert Lefort se apropie de el:

— Așa-i că-l frumoasă? — îl întreabă zimbând.

— Sărmana! — îngână Marcel și apoi nu se mai cugetă la bolnavă.

În ziua următoare profesorul de medicină zise: Pacientul din numărul doi e în agonie. Marcel și-a aduce aminte de drăguța Marthe.

— Ah! Dacă va fi cu puțință și o mântuim, o vom mântui — zice și se apropie de patul ei.

Fata era palidă și tușea tare. Marcel întreabă de starea ei dela călugăriță.

— O avut o noapte grozavă — zise călugărița Prudence, cu toate acestea nădăjduim, că o vom mântui.

— Copilă dragă! Bea această beătură răcoritoare!

— E amară — zice fata. —

— Amestecă-o cu nițică zahar, zice Marcel, și continuă încet: — ca fără dureri să se deparde de această lume.

Marthe înțelese numai vorbele prime și îi mulțumi cu un suris de recunoștință.

În câte-va zile o simpatie neexplicabilă se dezvoltă în ei. Medicul simțea o compătimire adâncă,

ea o puternică recunoștință. Medicul pacinic și îngândurat era prevenitor, și pregătea beuturile recoritoare, tot așa ca călugărița. Cu o neliniște grozavă vedeă cum se desvoltă morbul.

— Ah! — îngână — deși trebuie să o mântui. O voi mântui!

A făgăduit fetei, că o va însenătoșă.

— Imi făgăduiești cu siguranță? — îl întreabă fata cu un suris plin de milă.

— Jur! — dar iute își ascunde fața să nu i se observe lacrimile. — Mama D-tale nu trăește?

— o întreabă; ca să vorbească despre alt ceva,

— A murit de mult!

— Și tata?

— Nici nu l-am cunoscut.

Aceasta asemănare între viața lor a stârnit în tânărul medic o adâncă durere.

III.

Marthe slăbea pe zi ce merge. Surisul ei se schimbă în plâns.

— Nu pot s'o mântui! zice Marcel îndurerat. Marthe a observat, că-i întristat.

— De ce te-ai întristat? — îl întreabă. Știu, că nu pentru mine, căci eu simțesc, că în curând am să mă însenătoșez.

Tonul ei plin de nădejde a întărit credința în tânărul medic.

— Așa dar te simți mai bine? o întreabă.

— Cu mult mai bine. Sunt atât de veselă, încât sunt gata să sbor...

— Ah... — îngână Marcel — moartea se apropie. Și în adevăr. În amurgul sării fata cu rugăciu-

dință nutrită călduros față de glorios domnițoarea Casă de Habsburg.

Alteța Voastră imperială și regală!

În luptele vieții, înțelegerea Altețelor Voastre între noi, cultivatorii modești ai lumii ideale religioase, a sentimentelor către Tron și patrie, face efectul razei de soare. Ni-e spre deosebită bucurie, că în hotarele moșiei pe care azi o luați oficios în stăpânire, *de vremuri îndepărtate locuiesc covârșitor credincioși de ai bisericii noastre.* Tocmai de aceea rugăm pe Altețele Voastre să împărtășească razele de bunătate asupra vetrelor credinciosului nostru popor, precum și asupra așezămintelor bisericesti și culturale ale noastre, cari în serviciul idealelor sunt chemate *a crește în țară fericită cetățeni fericiți.*

Fie între noi binecuvântat numele Altețelor Voastre și al augusei familii.

La aceasta întimpinare archiducele grațios și-a exprimat mulțumirea pentru tonul călduros în care i-s'a exprimat alipirea și asigurarea pe reprezentanții bisericii române că este și va fi tot cu aceeași căldură și alipire către biserică ortodoxă și fii ei.

După aceste părintele Ciorogariu prezintă pe membrii deputației perechei archiducească și recepțiunea se sfârșește.

Părintele protosincol Ciorogariu a fost chemat la masă unde a fost distins cu imediată ședere lângă archiducele, care sub întreg decursul mesei s'a întreținut viu cu protosincolul nostru asupra chestiunilor bisericesti și sociale, în special și-a exprimat bucuria, că pe calea dlui inspector Varjasy i-a venit la cunoștință progresul îmbucurător ce-l fac școlile noastre.

Concluzia Alteței Sale e, că numai religiozitatea este baza morală a poporului. După masă s'a ținut cerclul unde Altețele Lor au distins pe mai mulți, grăindule.

După amiază a urmat apoi o frumoasă serbare școlară. Altețele Lor anume au ospătat pe toți școlarii din Chișineu și Erdeiș, cari au venit sub conducerea învățătorilor lor veseli, consumând masa princiară. Băieții noștri curați în hainele lor românești erau dragălași și iată, că portul românesc totuș ajunsese »hoffehig« cel puțin în miniatură. Să vede că cei dela curtea archiducească

nea pe buză s'a stins ca o lumină. Când Marcel i-a atins mâna, era rece ca sloiul de gheață.

— A murit! — strigă cuprins de durere! Cât sunt de nenorocit!

Și căzu plângând peste cadavrul rece. Călugărița Prudence i-a netezit capul.

— Fiule — îi zice încet — să ne rugăm pentru sufletul ei.

Marcel privește la călugăriță: Fața ei era încongiurată de raze de lumină.

IV.

În cimiterul din Mont Parnasse, Marcel cercetă adesea mormântul ei.

În o zi un prieten de al lui, cari se uită la epitafel de pe cruce, l-a găsit rugându-se.

— Cum? Tu Marcel, renumitul atheist te rogi? — îl întrebă surprins.

— Mă simt foarte fericit, dacă pot face aceasta — îi răspunde. Toată înțelepciunea te cuprinde în aceste trei cuvinte: credința, nădejdea și iubirea.

Petru E. Papp.

MAXIME ȘI CUGETĂRI.

Cine crede că prin profesarea unei serii de fraze a înlocuit munca, deci libertatea și cultura, acela se prenumără, fără s'o știe, între paraziții societății omenești, între aceia cari trăesc pe pământ spre blestemul, rușinea și demoralizarea poporului.

Eminescu.

au alte păreri despre »hoffehigkeitul« țărănilor decât dl Csukay, cel cu deputația sa Potemkină.

D'ALE ALEGERILOR.

Alegătorilor din cercul Zicsifalva.

În ședința ținută în dieta Țării la 9 Iunie s'a pus la dezbateri între altele și chestia mandatorilor atăcate la Curia per petitum, între cari au fost discutate și cauza cu mandatul Karácsonyi Jenő din Bánlak, care mandat l-am atacat criminalice la timpul său, pentru că s'a repetat aceasta în favorul grofului ales în mai multe cazuri.

Pe baza atacului meu criminal, secțiunea pe baza dovezilor înaintate până aci, au atacat însași mandatul (vezi »Budapester Tagblatt« nr. 156 p. 2).

În ședința din 10 Iunie constituinduse comisiunile, cauza mandatului grof Karácsonyi Jenő a venit la comisiunea a IX-a. Numele celor din comisiune sunt: Magnif. D. Péter Fernbach, Goldiș, Marcell Jankovics, Sámuel Kelemen, G. Malatinszky, Aladár Markhot și Ladislau. Până acum m'am convins, că ori dela procuratură ori dela judele investigator dela tribunalul din Becicherecul-mare se comite violarea secretului oficios deoarece la atacul I, înaintat în 28 Mai am fost deja citați pe 1 Iunie când și jendarmăria din Sarcia au știut secretul și împresara ascultării martorilor din Neuzina-sârbească, au și năvălit pe la casele martorilor cinstiți, oameni cu averi mari, în cauza eruării adevărului.

Cu ocaziunea ascultării mele ca acuzator — m'am estins în dovezi și din trecutul alegerilor — în cari groful Karácsonyi de asemena a învins prin mituire bănești provocându-mă la martori, la actele aflătoare la Curie, însă judele de instrucție de fel nu au voit a lua la protocol. După o învâlmășală de timp mai îndelungat ne având ce face, am conces cel mult ca se mi înaintez toate datele referitor la trecutul cât și la alegerea prezentă de care e vorba. Aceasta am făcut-o arătând între alte date, că pe timpul lui Dániel László și grof Karácsonyi Jenő — votisanții grofului ales a III-a oră în acest cerc electoral au primit unul dela 80—200 fl. și ospătăriile au durat peste 4 luni. Despre aceste evenimente se află dovezile în actele dela Curie, când văzându-se Excelența Sa groful Karácsonyi strâmtorat s'a împăcat cu Dániel László, iar că pentru ce și pentru cât a preferit Dániel mai bucuros împăcăciunea rușinoasă decât sentința cu dovezi, o va spune la timpul său în afacerea ce se va petrece nu peste mult timp.

Revenind la obiect, violarea secretului oficios o susțin prin aceea, că cu datul 7 Iunie am expedit pe postă din Arad, la dovezile înaintate prima dată — numele alor 9 indivizi, între cari și a învățătorului german Feimer József care au pășit-o de altcum ca om fără vot — cutreerând prin tabera noastră. Acest petit însumi făcându-l și nespuind nimănui din Sarcia, reîntorcându-mă din Pesta la gară mă provoacă dl Feimer că de ce mă provoc și la el, poate nu i-a fost îndestul bătaia luată pe spate dela alegătorii noștri, totodată dechiarând că nici nu va merge la fașionare.

Ascultarea acestor 9 martori nici azi nu s'a efectuat iar corteșii grofului fiind informați întru toate despre toate punctele unele date de 20 zile și nici azi rezolvate, cutreeră cercul după fașioni contrare. Am expedit încă dovezi cu datul de 12 Iunie aflătoare sub nr. 2572 k. ũ. una cu datul de 22 Iunie în cari au se dovedească mai mulți mituirile prin beuturi și mâncări din ăst an în septămăna naintea alegerii, cât și din trecutul alegerilor reușite ca ales groful Karácsonyi. Acești crășmari și martori au să dovedească amestecul mai multor bărbați distinși ai administrației cari au lucrat în cauză, combătând, presionând și mituind pe alegători.

Iosif Nestorovici,
inv.

DIN RUSIA.

Regimentul de gardă în revoltă. Petersburg, 1 Iulie. După o conspirație de mai multe zile, un batalion numit al Țarului din regimentul de gardă s'a revoltat, refuzând orice supunere.

Când Țarul a aflat aceasta, a leșinat și l'au cuprins sgârșiri la inimă. Țarului îi este teamă de atentat. Trepow a îndouit personalul de pază și a pus pretutindeni numai oameni de absolută încredere.

Și în alte regimente soldații s'au revoltat. S'au luat măsuri aspre pentru potolirea și desarmarea lor. Mulți soldați și oficeri au fost împușcați. Prințul Obolenszky, șef al batalionului de gardă a fost exilat în Siberia, împreună cu ceilalți oficeri ai batalionului revoltat.

Reuniunea sodalilor români din Sibiu apreciată de maghiari.

Sunt prea bine cunoscute progresele ce le face »Reuniunea sodalilor români din Sibiu«, a cărei activitate este apreciată nu numai între Români, ci și streinii găesc numai cuvinte elogioase la orice ocazie de manifestare a acestui factor cultural al nostru neglijat până bine de curând în detrimentul nostru social și economic. Mai ales astăzi când la toate popoarele culte statul social de mijloc constituie puterea economică și forța socială, și în Monachia noastră decurge acum o luptă pentru introducerea sufragiului universal, dela care și clasele mijlocii așteaptă o mai echitabilă validitate a drepturilor lor cetățenești, este de interes și pentru noi a menaja mai mult clasa meseriașilor noștri. Nu este permis a trata ușoratic breasla muncitoare ca model pentru nizuințele lor în aceeași direcție. Dar să lăsăm să vorbească concetățenii noștri maghiari.

Iată ce scrie »Nagyszebeni Ujság« în nrul 16: »La fondul »Reuniunii meseriașilor români din Sibiu«, deși critărește, dar cu atât mai mare zel curg contribuțiile, pentru că e scop național; dar pe lângă aceasta e deosebit meritul prezidentului reuniunii, dl Victor Tordășianu, care cu rară abnegațiune, însuflețire și perseverență lipsită de oboseală, conduce interesele reuniunii la liman și fără să-l cauți totdeauna îl afli acolo — unde trebuie să fie.

Într'adevăr invidiem această conducere de reuniune și de ar da Dumnezeu să trezească în sufletul reuniunilor noastre de meseriași invidia, care să dea naștere nobilei emulații; dar durere nu-mi viene s'o cred, cu toate că în cercul specialiștilor chemați la educația industrială, doar s'ar afla vr-un Tordășian maghiar. Așa să fie!«

În numărul 17 al aceluiaș ziar cetim pe urmă următoarele:

»Stimate Domnule! Credeam, că se va afla cineva în cercul meseriașilor maghiari ori dascălilor acestora, care să răspundă pasagiului ultim din revista săptămânală, publicată de Dta în nrul 16 al foii »Nagyszebeni Ujság«. Neîntâmplându-se aceasta, viu eu să spulver desnădăjduirea Dtale, pentru că ne-ar durea convingerea, că Dta domnului meu, în care presupun o inimă caldă pentru interesele industriei maghiare, să te lași pradă desiluziei. De altă parte nu voiu să las cuvântul Dtale să fie răsunset în patrie.

Crede-mă, și pe mine mă doare conștiința, că reuniunile de meseriași maghiare nu-și au un Tordășianu, care cu cea mai mare însuflețire și necunoscând nici un fel de trudă în prețul extremei abnegații, duce la izbândă principiul scris pe steagul reuniunii sale. Și deși eu sunt jaluz pe vrednicia conducerii acestei reuniuni române surori, totuș mă bucur, că faptul acesta și-a dat Dtale prilej de a-i da atenție, iar mie mi-au dat observările Dtale îndemn la aceste puține cuvinte; da dacă putem produce cumva un Tordășianu maghiar, (magyar Tordosánt).

Bunul meu Domn! Cunoști Dta reuniunile de meseriași maghiari? Avut-ai prilej să-ți câștigi experiențe pe cale directă asupra activității acestora? Înțeleg, că în sinul acestora se petrec lucruri incompatibile? Judecând după scrisorile Dtale trebuie să cred, că ți-ai format o judecată așa riguroasă pe baza unor experiențe câștigate pe calea informației unilaterale și ai trecut cu vederea un fapt, care în cazul de față are greutate decisivă. Acesta e raportul social!

Mai multe nici nu ar fi de lipsă să amintesc; dar deoarece Dta ai tras o asemănare, te urmez și eu pe acest teren și amintesc acel fapt, pe care și Dta îl scoți în relief, că frații noștri meseriași români înțeleg sub înflorirea reuniunilor un scop național și eu merg mai departe, ca prin aceasta ei pun bază clasei puternice de mijloc, care și la noi are lipsă de întărire. Ei bine, dar cum servesc ei acestui scop? O spun aici! Cu puteri unite și cu ajutorul și cu sprijinul tuturor factorilor și a tuturor claselor societății. Aceasta o întărește, o oțălește spre perseveranță, aceasta naște și perpetuează iubirea de aproape și rezultatul final e izbândă.

Afli Dta aceste trebuințe la noi? Cunoști Dta vre'un caz afară de cercul propriu al meseriașilor noștri, care să-i fi spriginit pe aceștia în activitatea lor? Scris-ai Dta vre-odată numai așa articol despre activitatea noastră după cum ai publicat de curând despre meseriași români? Așa-i că nu? Spune-mi Dta poți-mi arăta din șirurile bărbăților noștri nemeseriași numai pe unul, care să fi îmbrățișat cauza noastră cu atâta dragoste și abnegație ca dl Tordășanu? Și crede-mă orice activitate cu astfel de porniri ar afla în sinul reuniunilor meseriașilor maghiari teren îmbelșugat în producție. Și nici n'ar fi aceasta o trudă nerăsplătită, pentru că meseriașul maghiar știe lucră, se știe însufleși și știe iubi pe cei ce săvârșesc binele lor.

Vino domnule, nu desnădădui, să căutăm împreună pe Tordășianul maghiar. Eu am firma convigere, că amândoi îl aflăm în cercul specialiștilor, chemați la instrucția industrială și se va întrupa emulația nobilă și munca cinstită, și truda noastră nu va fi zadarnică. Ne însuflețim și entuziasmăm tot, iubim și nu stavilim pornirile, străbatem, creăm și pe urmele acestor porniri răsare lumina, strălucirea, care încălește și care, dacă e lipsă, din această însuflețire naște încă câțiva Tordășani maghiari.

Vino, nu vei rămâne singur; te așteptăm cu mânele răsfărânte gata spre munca; te urmărim cu entuziasm și Dta vei fi primul Tordășianu maghiar, asupra căruia implorăm binecuvântarea cerului. Așa să fie!
Boga Lajos.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 2 Iulie 1906.

— **Hirotonire.** P. S. Sa Ioan I. Pap Episcopul diecezan a hirotonit ieri întru diacon pe Iustin Nica, ales preot în Milova.

— **Parastas pentru Șaguna.** Vineri la oarele 10 s'a oficiat parastas în catedrala din Sibiu, pentru odihna sufletului marelui Andreiu Șaguna, prin înalt prea sfințitul Domn Arhiepiscop și Metropolitan Ioan Meșianu, azistat de P. C. Sa dl protosincol director seminariar Dr. Eusebiu R. Roșca, dl protopresbiter Ioan Papiu și diaconii dr. A. Crăciunescu și Vasile Stan.

— **Prigoniri.** «Libertatea» scrie: «Fostul nostru redactor responsabil dl Ștefan Popp, strămutat cu locuința dela Orăștie la Bistrița, — ne face cunoscut, că în 25 Iunie, a fost citat la judele de instrucție de acolo, și i-s'a făcut cunoscut, că procuratura regască dela Cluj a pornit două procese nouă contra «Libertății», anume unul pentru articolașul de propagandă din anul 17 din ast-an, eșit chiar în ajunul alegerilor cu titlul mare. «Fiți voinici, Români, să biruiți!» în care număr este un articolaș de însuflețire a alegătorilor, presărat cu poezioare, între cari și o parte din «Doina» lui Eminescu, spunându-se apriat, că se adresează potrivnicilor politici, cari pot fi și străini de neamul nostru, dar pot fi și Români ce să răslătească dela grosul neamului. Cum dar, o fi gășind aci procurorul «ațâțarea la ură contra unei națiuni», pe care o oprește §-ul 172 din legea de presă?

Alt articolaș (e numai o notiță de v. v. și șire) e cel de sub titlul «Așa, așa!» apărut în număr extraordinar al «Libertății» la 9 Maiu, pentru cercul «Dobra», chemând pe «...» în noua luptă, la alegerea a doua, cu aceeași bărbăție cu care au venit la cea dintâi. Și acest articolaș electoral, care iarăși spune apriat, că se adresează potrivnicilor politici, în anul bunetei electorale, — n'a plăcut dlui procuror și — dă-i fiit. Dl Ștefan Popp, redactorul nostru, a luat bărbătește răspunderea pentru articolași și se va prezenta la pertractare însoțit de un distins avocat, care va vesteji necruțător pornirea procuraturii, de a nu ne lăsa să mai vorbim nici contra potrivnicilor politici, cari pot fi și Români ce nu țin cu partidul nostru național, — și scoțându-ne cu sila că prin aceea am înțelege (ei ne judecă după gânduri, nu după spusurile limpezi și după fapte, — că am înțelege «națiunea maghiară».

— **San-Francisco,** marele oraș american care a fost pustiit de cutremur, după știrile ce vin, se reclădește uimitor de iute. Prețul muncii s'a urcat grozav, mai ales al lucrătorilor în lemn, căci o mulțime de case s'au făcut, cu repezeală din lemn. Și acum se văd în multe părți scheletele de fer ale caselor cu 15—18 etaje. Prețul terenurilor s'a ridicat enorm, așa că proprietarii cari sărăciseră, acum se reculeg vânzând locurile de casă. În oraș e ordine exemplară, mai ales de când au fost închise birturile și oprită vânzarea a ori ce beutură spirtuoasă.

— **Secerișul în Bichiș** s'a început și ne arată a fi recoltă frumoasă, ci chiar din acest motiv, sau poate de frica grevei muncitorii sunt atât de bine plătiți, ca nicăiri în alt loc. Plata unui muncitor e pe zi dela 6—8 coroane. Vremea e foarte favorabilă, grăul e copt pe deplin, proprietarii se și grăbesc să sfârșească cât mai iute cu secerișul.

— **Jocul domnitorilor.** Eduard, regele Anglușilor în toate privințele zice că e cel mai cavalier dintre domnitorii Europei, dar zice — că în joc e foarte cavalier. Când și-a ocupat tronul regesc s'a lăsat de toate obiceiurile și între astea și de joc. Ca prinț însă, el a fost cel mai bun jucător din Londra întregă și ca atare nu odată a ajuns numai în zori de zi în pat din sala de bal. Spun, că lui și acuma îi pare rău după această nevinovată petrecere a tineretelor și în iarna trecută, la balul ce l-a dat el în palatul Buckingham, când a văzut părechile de jucători și jucătoare, ar fi șoptit lordului Beresford în urechie:

— «Vezi, eu fără nici o părere de rău aș da altuia coroana, dacă aș mai putea să joc o învățată, ... dar să am în spate numai 30 de ani...»

De altcun regele Eduard și acuma să delectează bucuros în joc și vede cu ochi bunii pe jucători, pe cari apoi de regulă lasă se și fie recomandați. Pentru aceea însă regele englez nu a abzis de tot de joc.

Mai joacă și acum, dar numai un singur joc. Acesta e un cadru francez, la care însă nu pot lua parte numai membrii familiei domnitoare, ca nu cumva să vină în atingere cu oamenii (nobili) mai de rând.

Ziarul englez «Strand Magazin, care scrie lucrurile acestea, într'un articol interesant spune obiceiurile de joc ale diferiților domnitori. Se știe că regilor și peste tot domnitorilor nu le e iertat să joace, după ce sunt încoronați. Tinărul rege al Italiei — zice numita foarte — nu a fost nici odată jucător mare și deci nici nu i-a fost greu, nu i-a părut rău, când a trebuit să abzică de joc. Asta atecă își are cauza sa. El e un om mic și deci de bună seamă nu ar impune prin înfățișarea sa regească, dacă ar juca cu o damă, care să fie mai înaltă decât el, ca să-și ascundă micimea staturii sale el face tot ce să poate face...

Poartă ghetu cu călcăiul înalt și unde trebuie să apară — dacă poate numai — apare călări.

Despre regele nostru, Francisc Iosif, încă se zice că în tinerete a fost un jucător de frunte. Carlos, regele Portughezilor, nu joacă bucuros, că e gras. Regele Grecilor încă mai bucuros privește jocul și pe jucători și numai rare-ori face și el câte un «pont». Tarului Rusiei, a cărui față vecinic tristă reoglindează seriozitatea sufletului său, nu-i place nici jocul nici jucătorii și nici să audă de așa ceva nu voiește. Adevărați jucători pătimași sunt, tinărul rege al Spaniei (dacă

nu l'o mai strânge femeia în curele, și marii principii de Sachsenweimar și Mecklemburg—Schwerin. În ceea ce privește jocul pe regine și pe «domnișoarele» din familiile domnitoare, de bună seamă că desigur se vorbește alt-cum. Cea mai sărbătorită domă încoronată (în joc) e tinăra regină a Olandei, care abia de ar îngădui să se aducă o așa lege, ce ar declara jocul de incompatibil cu coroana regească. Regina Angliei cu toate că e bunică, totuși saltă și acum și îi place jocul. Cel mai plăcut joc îi e țarina. Despre văduva regină a Italiei, despre încă tot frumoasa Margareta, spun că a fost o jucătoare atâta de pătimașe, încât guvernele europene — pe timpul când trăia regele (bărbatu său) — trebuiau să trimeată în Italia astfel de ambasadori și consuli, cari pe lângă calitățile lor diplomatice, trebuiau să fie și buni jucători...

— **Greva secerătorilor.** În Torontal, pe moșiile lui Rohonczy Gida, Dungyarszky, Ivanovits, Lónyai și Solymos, s'au pus în grevă 2000 lucrători, 180 dintre ei au fost arestați sub cuvânt că au nesocotit contractul încheiat. Au fost trimiși acolo mulțime de soldați și jandarmi.

Până acum lucrătorii căpătau: 2 fl. pentru coasă, 50 kilo grâu comenție și a 13-a parte din ce cosește pe jugăr. Ei cer: 2 fl. pentru coasă, 100 kilo comenție și un fix de 2 măji metriche grâu (pentru o holdă).

— **Milionar împușcat.** Din New-York se telegrafează, că căpitanul Thaw în decursul unei reprezentațiuni a împușcat în teatrul Madison-Squarén pe arhitectul White Standford, milionar renumit. Scena înfiorătoare e în legătură cu soția căpitanului, care în o vreme eră model de frumseță. Soția lui, Eveline Nesbitt acum are, 25 de ani. La etatea de cincisprezece ani era cea mai frumoasă femeie în întreagă America, și fotografiile ei au ajuns în așa mare circulație, încât întrecuse cu mult chiar pe ale Alice Roosevelt. Standford White a protejat pe frumoasa fată și a făcut să fie angajată în un teatru de opere; Thaw încă făcea curte fetei și-i cumpără haine și bijuterii, dar ea îi respingea orice cadou. În sfârșit căpitanul ne putând să-și ajungă scopul s'a căsătorit în Pittsburg la 1905 cu dșoara Nesbitt. Despre Thaw mai înainte cu trei ani se scrisese foarte mult prin gazete, din incidentul, când el a dat în Paris în onoarea frumoasei femei de douăzeci de ani, un prânz, ce-a costat o sută de mii de franci. Tatăl său era judele orașului New-York, soră-sa, soția prințului Sarmouth.

Omorul s'a întâmplat când în teatru a fost mai mult public. White a murit la moment. Ucigașul s'a reîntors liniștit la masa unde era soția lui, căreia i-a predat pistolul încă cald.

Ucigașul mărturisă apoi polițaiului, care l-a deținut, următoarele:

«White a meritat să fie împușcat, căci a nefericit pe această femeie sărmană».

În urma împușcării se făcuse o grozavă panică în teatru, mai multe femei au leșinat. Directorul teatrului suindu-se pe o masă, liniștii publicul, că n'are să i-se întâmple nimănui nimic.

Thaw nu s'a împotrivit deținerii și mereu repetă, că White a meritat să fie împușcat, căci i-a nefericit nevasta, ce poate să o dovedească. Soția și-a însoțit bărbatul până la poliție și pe drum i-a zis:

— O Thaw! Pentru ce-ai făcut aceasta?

El și-a sărutat soția și i-a zis:

— Te-a nimicit și-a trebuit să mă răsbun.

La pertractare, căpitanul fiind și el milionar, sigur se va spune, că a comis fapta în exces de nebunie.

— **Dar.** Din partea dlui P. Călcianar, avocat în Orșova și soției sale Anetta am primit 10 coroane pentru orfanii martirilor morți cu ocaziunea alegerilor dietale, ca cunună eternă, în amintirea fratelui și cumnatului scump, decedat în 18 Maiu a. c. George de Görög supratenente ces. reg. în armata comună austro-ung.

— **Știut-a Napoleon să călărească?** În ultimul fascicol al ziarului Revue Hebdomadaire, marele cercetător al timpului lui Napoleon se ocupă cu lămurirea întrebării mai sus puse. El constată, că Napoleon a fost un călăreț foarte rău. Deja când era în școala de cadeți puse pe gân-

duri pe profesorul sau, căci mai de câte ori călărea, cădea de pe cal. Pecal nu știa să stee drept, tot de una în o parte, deci calul ușor putea să-l arunce. Odată călărea în galop pe o stradă îngustă. În mijlocul străzii era culcat un băiat și să încunuje primejdia, a oprit calul din fugă și el căzu peste grumazii calului lângă copil. Nu era nici o distragere, nici o plăcere să însoțești pe împăratul la călărit, căci el nu călărea pe drum, ci pe unde voia. În grajdurile sale avea cai de tot soiul, numai nemțești nu, căci aceștia erau grei. De altfel el călărea de o potrivă cu fieste care cal.

Student desnădăduit. Nu odată se întâmplă, că studenții renitenți nu numai că duc testimonii rele părinților lor, ba le mai fac și alte supărări și mare rușine. Mulți se împușcă, sau în alt mod își sfârșesc viața. O piidă proaspătă dar tristă ne servește un student gimnast de la un gimnasiu din Budapesta. El a voit să se răsbune asupra profesorului său, dr. Zlinszky Aladár, fiindcă i-a dat calculi nesuficienți. L-a pândit deci în un colț de stradă și când l-a văzut apr ape de el, l-a vărsat cu vitriol, ajungându-l la față și grumaz. Profesorul a fugit, iar studentul a beut vitriolul rămas. Părându-i rău de cele făcute, și temându-se de moarte, a fugit la spitalul Rokus unde zace, suferind cumplite dureri.

Insecte amenințătoare. Viile renumite de pe dealurile din Sălmar sunt primejdite cu desăvârșire. S'a ivit un soi de insecte, ce nimicesc întreaga roadă.

Invitare. Tinerimea română academică din Chior și comitatul Sălmar, invită cu toată onoarea la «Petrecerea cu Dans» ce o va aranja sub patronajul dlui dr. Vasile Lucaciu în C. Mănăstur (Kápolnóc Monostor) în 15 Iuliu n. 1906. Prețul de intrare de persoană 2 cor. Inceputul la 7 oare seara. Venitul curat este destinat în favorul școlii române din Rușor. Nota: În 16 Iulie escurziune la Scăzile din Stoiceni.

Comitetul arangiator. Dr. Victor Nyilvan președinte. Dr. Gornel Curtuțiu, Alesandru Mihalea viceprezidenți. Dr. Aurel Nyilvan, secretar I. Alesandru Pop maiordom. Alesandru Macsin secretar II. Vasile Botha cassar. Vasile Lucaciu controlor.

Nouă insulă. Se anunță din Seattle (Columbia engleză) că o erupțiune sub-marină a dat naștere unei noi insule în marea Behring. Fenomenul s'a întâmplat lângă insula Bowslow care nu datează ea însăși de cât de un secol și își datorează origina unei crize identice.

Apa este atât de caldă împrejurul noiei insule în cât e cu neputință să se apropie cineva de ea.

Făclia sub obroc. (La fiaccola zotto il moggio) e titlul celei mai noi lucrări a cunoscutului scriitor italian Gabriele d'Annunzio, tradusă cu multă pricepere de dl Alexandrescu-Dorna și tipărită cu mare îngrijire.

Opera lui d'Annunzio, o tragedie cu adevărat clasică, a avut un mare succes în Italia și de sigur că traducerea făcută de dl Alexandrescu Dorna va fi mult citită la noi.

Elegantul volum se găsește la librăria Simtion.

Păstor uitat de sine. În toate părțile face mare senzație că preotul Ioan Popa din Cernatul-de-jos a fost osândit, de tribunalul din Kezd-Vásárhely, la 3½ ani temniță grea pentru 39 cazuri de falsificare în acte publice și 39 cazuri delapidări, comise ca agent al băncii Albina.

Raportul și bilanțul societății de asigurare «Adria», al anului 67-lea de gestiune înaintat adunării generale ținute în 25 April a. c. cuprinde următoarele date mai însemnate. S'au înaintat secțiunii pentru asigurarea vieții 9130 de oferte asupra capitalului asigurat de 54,492.675 pentru cari s'au liberat obligațiuni asupra capitalului asigurat de 48,800.942 de cor. Media asigurațiilor a însemnat la 31 Decemvrie 1905 suma

318 milioane de coroane, cu o rentă de 796.591 de coroane, deci cu un spor curat de 22,830.424 de coroane. S'au încassat ca taxe de asigurare pe viață 13,571.525 de coroane, iar capitalurile scadente pentru decese, pentru asigurări în viață și pentru rentele lor, au reclamat plăți cari se urcă la 7,233.448 de coroane. Prin asemnarea sumei de 200.000 de coroane rezerva suplimentară, care servește pentru reducerea procentelor s'a urcat la 2,000.000 de coroane. Reserva suplimentară și transportul de taxe al secțiunii pentru asigurarea vieții face fără rezerva suplimentară de 20,000.000 de coroane suma de 85,448.943 de coroane adecă față cu anul trecut un spor de 5,786.704 de coroane.

În secția pentru asigurarea contra focului taxele intrate au fost de 22,334.200 de coroane. În secția pentru asigurarea transporturilor ele au făcut 1,648.489 de coroane și în secția pentru asigurarea contra spargerilor 337.904 de coroane. În aceste trei din urmă secții reasigurațiile au reclamat 10,745.019 de coroane și pagubele 15,430.116 de coroane iar scăzându-se partea reasigurațiilor cu suma de 8,255.979 de coroane, rezerva suplimentară a acestor trei secțiuni s'a urcat la 15,583,335 de coroane și scăzându-se reasigurațiile s'au urcat la 8,143.688 de coroane. După propunerea direcțiunii adunarea generală a hotărât, că va trece din câștigul anual în rezerva bilanțului B. 500.000 de coroane și va plăti o dividendă de 200 de coroane după asta. Diferitele rezerve ale societății fac, nesocotindu-se cele 2,396.608 de coroane puse în rezervă pentru daunele pendente, suma de 102 milioane de coroane și anume rezervele suplimentare (scăzându-se partea neasigurațiilor) 87,663.954 de coroane rezervele de câștig 10,078.207 de coroane și rezerva pentru fluctuațiile cursului suma de 4,294.904 de coroane. Fondul de pensiuine al funcționarilor societății și fondul de economii și proviziuni face suma totală de 1,786.827 de cor.

Corecții pe hârtie calitate foarte fină 100 bucăți cu 1 cor. 1000 bucăți 9 cor se poate căpăta în Librăria lui Ingusz J. și fiul Arad.

Atragem atențiunea cititorilor nostri asupra anunțului alui Frankel Jakab din Seghedin.

Wolf J., pantofar de ghete femeiești și bărbătești. Arad, strada Weitzer (palatul minorilor.)

Economie.

Arad, 2 Iulie 1906.

De ce nu înaintăm în comerț?

I. Starca comerțului la noi. Avem multe orașele compacte, încât abia poți afla în ele 8—10 familii străine. Avem în ele protopopi, preoți, învățători (ba chiar și profesori) și înțeligință frumoasă și cu durere ce poți să vezi?

Sunt în un asemenea orașel 8—10 negustori dintre cari abia 1—2 sunt Români.

Credeți însă că acei 2 negustori Români vor fi spriginii? Doamne ferește!... Și oare pentru ce nu? Iată răul! Să știe în general de cât frumos știe surăde negustorul jupân, apoi ce reclame frumoase face la început, (până ce atrage pe Români) împarte între copii de școală chipuri frumoase, ba acelora le cumpără lucruri mai de valoare, le face cadouri cu obiecte de preț mic, care jertfe îi aduce mai târziu mari câștiguri.

Eram ca student de l-a clasă gimnazială, când în acel drăguț orașel nu să află nici un comerciant Român. Aud dela conșcolari că s'a înființat o firmă românească, care avea scopul de a-l repune pe Jidan. Credeți doar că jidanul a stat cu mâinile în sân așteptându-și perirea? Nu, ci s'a pus pe lucru necruțând cheltueli, numai ca să își câștige și pe mai departe dragostea (de Gescheft)

printre scurt văzătorii Români (Onoare esceptiunilor.)

Și a învins nebotezatul, căci a început să reducă prețurile, a da mult pe credit, a face cinste etc.

Scopul nu-mi ca să îmi blamez națiunea, însă cu durere trebuie să constatez, căci chiar și profesori, profesoare etc. au fost atrași în cursa jupânului (Repet: onoare esceptiunilor!)

Să îi arată în totdeauna cu degetul pe cei ce cumpără dela străin, să ne ferim din societatea lor și așa ne vom putea strânge rândurile.

Mai târziu am fost angajat ca amplotat la sus amintita firmă românească, cu care ocaziune am studiat din fir în păr tot mersul...

Am auzit făcându-se comparație între Român și Jidan și îmi venea să lăcrămez, văzând că chiar confrății sunt pe partea dujmanului nostru, lăudându-l că vinde mai efin, etc.

Asemenea lucruri nepotrivite ași putea descrie foarte multe (din mai multe orașele), însă mă mărginesc la atâta, căci nu voesc a molesta pe P. T. cetitori cu modestele mele reproșuri, făcându-i împacienți.

Prin premisele acestea am voit ca să arăt în parte răul ce s'a încuibat între noi, pe care trebuie să îl înlăturăm cu ori și ce preț.

II. Cum am putea asigură existența negustorilor Români? Despre afacerea aceasta s'ar putea scrie cărți întregi, fiindcă pe un scurt și în un număr de ziar, e cu neputință a arată multele dovezi și exemple.

Aproape zilnice cetesc în presa română despre lipsa mare de negustori în care ne aflăm, tot așa și despre spriginul rău ce-l arată confrății pentru atari negustori Români, însă durere, că nime nu ne sfătuește cum am putea delătură toate relele, că apoi ținând la olaltă, să putem înainta cu fală și spre fericirea neamului.

Iată deci modestul meu sfat! Apelez în special a inima bunilor domni preoți și învățători și îi rog cu dragoste frățască, ca să se pună pe lucru și să arate națiunii, că dacă este bunăvoință și bunăînțelegere, foarte ușor vom putea înainta.

Poporul român e foarte bun și ascultător, însă trebuie să se fac școală continuă cu el.

În acest scop le recomand că în conțelegere cu poporul, să așeze în toată comuna 1—2 negustori români, (după mărimea sufletelor) cari fiind aleși de comuna întregă au să se supună voinței majorității, iar locuitorii comunei dela dânsii vor fi deobligați a târgui.

Domnii preoți și învățători sunt rugați că în continuu să țină vorbiri în popor și cu acele ocaziuni să amintească despre comerțul ce a înflorit așa de frumos la alte națiuni (în alte țări) etc.

Am ținut asemenea vorbiri ocaziunale printre Români și mărturisesc, că încontinuu auziam zicând: «Doamne ține-l, că frumos mai spune.» «Așa-i domnule» etc.

Cine ar fi deci contra, ca să nu mă poată imita preoțimea și învățătorimea noastră?

Mulți vor zice că Românul nu e de comerț. Așa o afirmare e o obrăznicie și o minciună cutezătoare.

Uitați-vă la frumoasa și înfloritoarea comună (orașel) românească Seliște-Sibiului!

Aceea mare comună numără peste 5000 suflete. (Așa presupun) și are peste 20 negustori însă nu vei vedea între dânsii nici un străin, ci toți sunt Români.

Și oare de ce ține comuna aceea așa tare la olaltă?... Pentru că în ea se află un brav protopop dr. I. Stroia, apoi bravi preoți și învățători, etc. cari luptă numai pentru cultivarea și binele poporului.

Din Seliște-Sibiului se împărtesc bravii mărgineni prin mai multe comitate românești (ba foarte mulți prin România) și luptă pentru înflorirea comerțului. Unde s'a așezat un negustor mărginean, de acolo trebuie să plece Jidanul.

Iată deci o comună bravă, care lățește comerțul, căci acolo toți știu scrie și ceti.

INSTRUMENTE NECESARE LA ORI-CE ECONOMIE.

o o o o „Ciururi-Kalmár” adevărate și mașini pentru curățirea sămânțelor de trifoiu. o o o

Cele mai renumite în toată țara și cele mai ieftine și de construcția cea mai bună.

Făbricăm din materia de prima calitate din patrie în diferite mărimi, în diferite construcții, corespunzătoare tuturor cerințelor economice, mașini pentru curățirea grânelor, ciururi de pleavă, mănate cu mâna ori cu motor. Rugăm să cereți catalog gratuit despre noutățile noastre de un an. La ori ce cerință răspundem prompt și fără nici o plată.

FABRICA DE MAȘINI DE GRÂNE alui KALMÁR ZS. ȘI SOȚUL HÓDMEZŐ-VÁSÁRHELY.

Numărul Telefonului 69.

În Aiud premiat cu premiul mare de aur. Titlu în caz urgent: KALMAR-rostagyar.

Numărul Telefonului 96.

Subscrisul înainte de aceasta cu 2 ani am fost angajat la firma R. Pascu din Fiume. După 2 luni dela înființare moare șeful firmei.

Ca om tânăr, nu mi-am pierdut curajul, ci am voit să întemeiez firmă curat românească în primul oraș de comerț al Ungariei.

M'am pus pe lucru, necruțând orice oboseală sau pedecă, numai ca să îmi ajung scopul.

Am tipărit *Preferențe* românești și am făcut multe reclame în gazete, etc.

Rezultatul ca la început a fost destul de satisfăcător.

Nu aflui cuvinte de-a-mi exprima mulțumirea sufletească, văzând cum vin Românii să mă sprijinească.

Cu aceea ocaziune am putut observa, că cine dintre inteligența noastră își știe chemarea, sărindu-mi întru ajutor. Unii Români cercuau să mă descurajeze: »Că nu se plătește să cheltuești cu așa ceva pentru Români, etc.

Pentru atari sfaturi inima mea a rămas tare, ba chiar i-am desprețuit, însă dela nobilul scop nu m'am retras.

Din praxa făcută, afirm, cu regret, că foarte multe persoane, care joacă mare rol la națiunea noastră, (ba chiar se laudă prin foi, că așa și așa, să ținem la olaltă) au rămas (pot zice) reci la toate apelurile, (onoare excepțiilor). Aș putea zice multe despre preoțimea și învățătorimea noastră, dar' mă mărginesc cu atât.

Doamna Pascu voia cu tot prețul să vândă prăvălia, însă neputându-ne înțelege cu prețul, am lăsat s'o vândă străinului, care a plătit-o destul de bine.

Mi-am rezervat însă dreptul, că dacă națiunea română dorește să înființăm din nou o firmă românească în Fiume și dacă ar fi aplicată a mă sprigini ca și pe firma Pascu, eu atunci pe sezonul de toamnă aș fi aplicat a mă așeză din nou în Fiume.

În cazul, că voiu deschide prăvălie în Fiume (ceea e mai mult sigur) atunci voiu lupta întru acolo, ca negustorii Români să fie provăzuți cu marfă cât mai ieftină.

Rog deci obștea română, ca numai pe negustorii Români să-i sprijinească, căci iubindu-ne unii pe alții ne vom putea aștepta la un viitor mai strălucit și mai bun ca acum.

Vettel, în Iunie 1906.

Fabriziu A. Degan,
comerciant.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Cota oficială pe ziua de 30 Iunie.

INCHEEREA LA 12 ORE:

Grâu pe Oct. 1906 (100-clgr.)	7-98 — 7-99
Secară pe Octomvrie	6-65 — 6-66
Orz pe Octomvrie	6-79 — 6-80
Cucuruz pe Iulie	6-49 — 6-50
Cucuruz pe 1907	5-74 — 5-75
Grâu pe Aprilie 1097	8-23 — 8-24

INCHEEREA LA 5 ORE:

Grâu pe Octomvrie 1906	7-99 — 8—
Secară pe Octomvrie	6-64 — 6-65
Ovăs pe Octomvrie	6-77 — 6-78
Cucuruz pe Iulie	6-46 — 6-47
Cucuruz pe 1907	5-71 — 5-72
Grâu pe Aprilie 1907	8-25 — 8-26

Prețul alcoolului în Arad.

Alcool rafinat în mare	Cor. 158—
„ „ mic	„ 160—
„ brut „ mare	„ 156—
„ „ mic	„ 158—

Târgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni, grei părechea în greutate peste 400 kgr. 116—118 fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 kgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 kgr. 123—125 fil.; calitate sârbească: grei părechea peste 260 kgr. 124—125 fil.; mijlocii părechea 250—260 kgr. greutate 126—130 fil. Ușori până la 240 kgr. 116—118 fil.

Redactor responsabil: Sever Bocu.

Editor proprietar: George Nichin.

A apărut și se află de vânzare la administrația »Tribunei»:

Chestiunea de naționalitate.

De Br. Eötvös József,
tradusă de Sever Bocu.

Prețul 2 coroane plus. 10 fileri porto.

Am onoare a aduce la cunoștință onorabilului public și onoraților mei clienți, că din prima Iulie mi-am mutat

cancelaria advocațională.

în casa negustorului *Franț Tasch (Recaș, lângă casa comunală, peste drum de judecătoria cercuală)*, în care casă din prima Septembrie și cunoscutul nostru institut de credit »Timișiana» va înființa pentru cercul nostru o filială.

T.-Recaș, la 1 Iulie 1906.

Cu deosebită stimă:

Dr. Lucian Georgevici.
advocat.

Cultivarea părului. Cea mai obvenientă cauză a căderii părului, după cum a dovedit-o cei mai renumiți medici, e însuși mătreața, cei ce sufăr de acest morbo

în timpul cel mai scurt devin pleșuvi, doare-ce mătreața slăbește perii și uscă rădăcinile părului. Nenumărați medici experți din patrie și străinătate recomandă »spiritul de păr PETROLIN», despre ce prin epistole de recunoștință se arată că după o folosire de câteva zile împiedecă căderea părului, și ori ce alt morbo de cap si în mod avanta-

gios ajută la creșterea de nou a părului. La cumpărare să fiți cu băgare de samă la simbolul de mai sus. Ori ce alt spirt adus în circulație e numai o imitare și falsificare stricicioasă. Se capătă numai la pregătitorul: Drogeria și laboratorul de cosmetică *Koráni și Wachsmann, Szabadka.*

Magazin principal la farmacia *Földes Kelemen.* Se poate capătă și în prăvălia de toalete alui *Hegedüs Gyula.*

Glöckner József

Spălătorie chimică și atelier de
o o o vâpsit de haine. o o oo
Seghedin, strada Iskola n-rul 27.
Timișoara-cetate. str. Hunyadi 6.

Curățește și vopsește tot felul de
haine pentru femei, bărbați și copii,
oo o o rolete și broderii. o o oo

Comande din provincie se efectuează
punctual și prompt.

Stabiliment de hydrotheraphie:

Wällischhof

stațiunea de tren și postă Brunn-Maria-Enzersdorf, 30 min. departe de Viena.

Aranjament modern

(pe lângă hydrotheraphie complectă, băi de soare, de aer, de acid carbonic și electric, massage, electrizare, gimnastică suedă, dietetică individualizată etc.)

Prețuri moderate.

Cu prospecte și informațiuni mai detaliate stă la dispoziție direcțiunea și medicul-șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza.

BUFFALO BILL.

Accentuăm că în spectacolul lui Buffalo Bill numit Wild-West (apusul cel sălbatic) care va sosi în zilelele acestea, reprezentațiile să vor țineă supt cerul liber și în ori-ce împrejurări, fie pe ploaie, fie pe soare.

Marea ceată a colonelului Cody, Cowboy-ii, Indianii, Cazacii, Arabii, Mexicani, Japoniezii, Vânătorii, aruncătorii cu arcanul, ostașii și toți ceilalți învățați cu ori-ce tempestate. Acești bărbați crescuți în natură sunt nepăsători față cu ploaia și cu soarele. Dimpotrivă locul destinat publicului va fi acoperit, iar' spectacolul se va petrece supt cerul liber. Arena va fi lungă de 440 de urme și lată de 185 de urme. Pentru a ne închipui mărimea acestui spectacol, trebuie amintit că a fost trebuință de 3 trenuri speciale pentru transportarea lui. El cuprinde 800 de persoane și 500 de cai, 100 de Indiani din America de nord, multe căpetenii de ale semiinților indiene cu nevestele și cu copiii lor.

Metodul aplicat în Paris la vânzarea biletelor încă a contribuit mult la celebritatea lui Wild-West. Toate să fac în cea mai mare orânduială. Fie-care privitor își are locul său destinat, căci nu să liberează un număr de bilete care să întrecă numărul locurilor.

În Arad vor fi trei reprezentații:

Marti în 10 Iulie două reprezentații.

Mercuri în 11 Iulie una după prânz.

Reprezentația de seară nu se deosebește deloc de celelalte.

BUFFALO BILL'S
WILD WEST

► **Intâlnirea celor mai îndrăzneți călăreți din toată lumea.** ◄

Colonelul W. F. Cody (Buffalo Bill) director

BUFALO BILL ca fântaș călare din fuga calului

100 de Indiani din America-de-Nord.

Un mare spectacol în mai multe tablouri:

Lupta dela „Little Big Horn” sau apărarea din urmă alui CUSTER.

Două reprezentații pe fie-care zi în ori-ce vreme.

După prânz la 2 ceasuri. Seara la 8 ceasuri

Casa la 1 și la 7 ceasuri seara.

Numărul cel mare de ușeri conduce pe fie-care la locul său. Prețurile variază între 2—8 coroane.

Mare parte din bilete să vinde foarte ieftin.

Locul întâi 2 cor. Locuri numerotate 4 cor.; locuri rezervate 5 cor. Un loc în lože 8 cor. Copiii supt .. .. 10 ani plătesc jumătate .. ..

Bilete pentru locurile de 5 și de 8 cor. să vind dinainte, înainte de prânz la 9 ceasuri la **Krausz Paulin** în palatul Teatrului.

În 9 Iulie la Timișoara și în 12 la Bălgrad (Alba-Iulia).

BANCA NATIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNEA SUMARA.

Table with columns for 1905 (11 Iunie) and 1906 (3 Iunie, 10 Iunie). It is divided into 'ACTIV' and 'PASIV' sections, listing various assets and liabilities in Romanian currency.

Doamnelor! Prăvălia mea din strada Deák Ferencz nr. 30 am strămutat-o tot în aceeași stradă în celalalt șir de casă nr. 2, lângă hotelul Vass. Cer încrederea onorațiilor doamne și pe mai departe. La mine se pregătesc corsete după modă și toate cele trebuincioase pentru a da unei femei o talie frumoasă și elegantă. Cei din provincie, pot cere îndrumări. Cu toată stimă Pilcz Irma, Arad Deák Ferencz-u. 2.

Dacă suferi de reumă și răceală nu căuta alt medicament ci cumpără o sticlă de spirt de reumă de Dr. Fleisch care vindecă reuma, răceala, durerea de mâni, picioare, spate și șele, sibiroida mânilor și picioarelor, durerile iscate din bătaie, sforțări, solintiri și umflăturile, mai în grabă de cât ori-ee alt medicament. Intuiția se poate vedea în timpul cel mai scurt, chiar și la morburile vechi la cari n'a folosit nici scaldă nici alt medicament. Se poate căpăta la inventatorul și la pregătorul lui o o o Dr. Fleisch Emil apotecar „Magyar Korona” GYÖR — Baross-ut Nr. 24. Budapesta, magazinul prim în apotecile lui Török Iosif Budapesta VI. Király-u. 12. și Andrássy-ut 26. O sticlă de 1/2 delitră 2 cor. La o folosire mai îndelungată, pentru o sticlă „familial” prețul 3 cor., din care 2 sau 3 la dispoziție te trimitem pe lângă ramburs poștal

Cel mai bun și mai ieftin sortiment pentru procurarea ornamentelelor bisericesti, pentru foate bisericile greco-or. romane și sarbesti, și anume: odajii colorate și negre, acoperiminte, prapori mari, steaguri pentru biserică, candele, cruci, baldachin, ripide, icoane sfinte, icoane rusești de tot felul, icoane istorice etc. etc. In atelierul meu pregătesc cel mai bogat iconostas și morminte sfinte pe lângă prețurile cele mai avantajoase. Cele mai moderne pălări preotesti. Haine pentru anii preoți, braue și camiafece. Pregătesc bine și prompt vestiminte preotesti, căci am un croitor foarte isteț. La dorință dau detaluri și tot felul de modele. Asigur cumpărătorii mei, că vor fi servii în modul cel mai bun, căci am numai materia de prima calitate și cea mai bună; dar vând mai ieftin ca ori unde în alt loc. Comande execut momentan în modul cel mai prompt și mai constientios, Catalog ilustrat trimis gratuit. Cerând comande abundante, rămân eu stimă Nicola Ivkovics, Ujvidék strada Duna, casa proprie.

Recomand tuturor fierbătorilor de rachiu și de spirt căldările mele cele mai nouă și de construcția cea mai nouă, brevetate, făcute după sistem propriu. Prețuri solide și fixe. Afară de căldările de fier rachiu pregătesc în atelierul meu injectoare practice, de sistem propriu, contra peronosperii. Țin totdeauna în magazinul meu cantitate mai mare de injectoare, ca să pot satisface momentan comanda mai mari. Afară de aceea am în magazin tot felul de vase de casă de aramă, pregătite de mine, cu prețul cel mai culant. Trimet franco prețuri curente ilustritate. MILAN T. IOVANOVIĆI, căldărar UJVIDÉK, strada Lázár nr. 14.

Adriai biztosító társulat vagyonskimutatása

Table showing the financial statement of the Adriai biztosító társulat as of December 31, 1905. It includes columns for assets (VAGYON) and liabilities (TEHER) in both Hungarian and Romanian currencies, with detailed sub-items and their respective values.

A társulat fennállása óta, azaz 1838. június 1-től 1905. december 31-ig károk fejében kifizetett 564,311,387.91 koronát. Igazgatóság. Igazgatók: glanastiffeni dr. Albert Agost báró, Dimmer Ferencz, ráczalmási Frigyesz Adolf vezérigazgató, Párisi József, Halli Pál báró, Salem Henrik. Számvizsgálók: Afenduli György, pojai Alberti Emil gróf, Goldschmidt József. Pavia János vezérutká. Részletes mérlegek alulról képviselőknél kaphatók. Ugyanott mindenemű felvilágosítások készéggel adnak, valamint felvétetnek a legelőnyösebb feltételek mellett élet-, tűz-, szállítvány- és botöréssel lopás elleni biztosítások az „Adria biztosító társulat”, jégbiztosítások a „Déli” jég- és viaszbiztosító-társaság és balcsent és szavassági biztosítások a „Nemzetközi balcsent elleni biztosító társaság” részére. Magyarországi Osztály: BUDAPEST, IV. kerület, Váci-utca 20. szám, a társulat házában. Bárá Podmaniczky Frigyes, intéző, Lichtenberger L. vezérutká, Frigyesz M., utká.

Telefon 101.

Telefon 101.

Kovács és Polgár

● LUGOS ●

Fabrică de cement, întreprindere de zidiri de beton și beton de fer.

Fabrica lângă gară. Birou: strada Ilona 2.

Fabrică și ține în magazin

țevi de cement în toată mărimea pentru traverze, poduri și canaluri; mai departe șghiaburi (vălai) de cement de fer pentru comune, domenii și particulari, trepte de piatră artificială, cement și imitație de marmoră, stâlpi pentru garduri de beton, plăci de cement simple și de lux.

Primește ori-ce fel de lucrări de lucrări de beton, beton de fer și lucrări de asfalt, mai departe comenzi la Erernit și tot felul de lucrări de pavagiu.

Ține în magazin, vinde en gros și cu detail:

Cement portland și roman de Beocsini, var, gips, trestie de stucatură, cătran, carbolineum, cărămizi și material rezistentă focului, praf de ciment etc.

La dorință servește cu planuri și preliminarium.

Premiat la expoziția dela 1906 din Budapesta.

NÁDOR TÓDOR

parchete, mozaic, lac, curățitor de praf

ARAD, Edelspacher-utca nr. 6a. (Casa proprie.)

Recomandă **lacul său pentru parchete**, inventată de el însuși și întrebuințată de ani de zile, care s-a deosebit nu numai prin culoarea sa frumoasă și trainică, dar și prin ușoara lui aplicare. Înainte de întrebuințare dăm bucuros oricui instrucții asupra întrebuințării. Primește lăchirarea parchetelor pentru a-le feri de praf în prețurile cele mai avantajoase atât aici în localitate, cât și în provincie. O încercare va convinge pe oricine că fabricatul arădan alui Nádor Tódor este superior celui din străinătate.

Prețul lacului lui Nádor este de 2 cor. 90 bani. Vanzătorii en gros vor avea reduceri. Perilele trebuitoare să vind cu prețurile cele mai avantajoase.

Cel mai mare galonar de mobile și podoabe femeiești din țară.

Fabrică de fireturi de mobile, galoane,

crepuri, crețuri, fireturi de perdele și draperii, ciucuri, tivituri de covoare, nasturi de plapomă, rose, rețele de pat, galoane și ciucuri pentru care funebre:

FRANKEL JAKAB

SZEGED

STABILIMENTUL DE INDUSTRIE: IPAR-UTCZA 1.

SERVICIU REPEDE, PROMT ȘI IEFTIN!

Să sprijinim industria națională!

TISLER VAZUL pavagiu

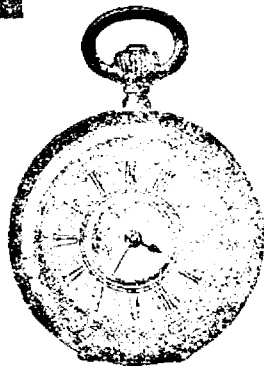
Arad, strada Radnai 24

primește orice muncă de pavare

apoi

face plăci de beton, canaluri de beton fundamente pentru uscarea pereților umezi, primesc orice construcții de pământ în condițiile cele mai avantajoase și în prețurile cele mai ieftine.

CELE MAI BUNE OROLOAGE

cele mai solide și cele mai după modă **juvatericale** atât pe bani gata cât și

===== **ÎN RATE** =====

pe lângă cheazășie de 10 ani și prețuri ieftine, livrează cea mai bună prăvălie în aceasta privință în întreaga Ungaria:

Brauswetter János

orologier — Szeged.

Se trimit CATALOAGE cu 2000 chipuri în cinste și gratuit.

Correspondențele să se facă în cât se poate în limba maghiară, germană sau franceză.

Cancelarie specială pentru mică industrie

Áron és Társa

Cancelarie cen- **BUDAPEST** IV., Muzeum-körut 7.
trală . . . . . IV., Magyar-u. 8—10.

Filiala **ARAD** Strada Deák Ferencz nr. 42.

Intemeiată în 1903.

Telegramă: KIMI.

Pregătește: planuri, preliminarie, desene, descrieri speciale.

Dă sfaturi speciale: în specialitatea industriei de fier, metal, mașini, lemne, apoi electro-chinică, chimie etc.

Aranjamente de mașini și ateliere. Desemne de atelier.

Construirea mașinilor, măsurări și controlări.

Planuri pentru apaducte, încălzit, luminat și industrie de artă, reproduceri și copii.

Ezcutarea invențiilor.